

A „KELET” előfizetési díja:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva	
Egész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára	7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főttér 4-ik szám hóv a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ ÉRTÉKESE CZIKKEK DIJAZTNAK.
Kéziratok nem adatkak vissza.

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak

Hatszór hasznosított garmond sor vagy annak töve 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt-Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Hasenstein és Vogler (Wallischgasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau Budapeston. Hasenstein és Vogler hirdetés köz. irodája, Weisz Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapesti szervitőr 5. sz.

Nyitóló cikkeik

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Bécsből.

Lapunk egyik munkatársától a helyzet-ről a következő levelet kaptuk Bécsből:

Bécs, márcz. 9.

A közös kormány hatvan milliónyi hitelt kért felhatalmazást a delegációktól, hogy ha a monarchia érdekeinek védelme kikerülhetetlenül tevé a háborút, legyen abban a helyzetben, hogy a nehézségekkel lassu megkérdezése nélkül, azonnal mozgósíthasson és a határon felállíthassa a hadsereget. Sem több, sem kevesebb a hatvan millió czélja. Nem kevesebb; mert nem Bosznia elfoglalására vagy annexiójára való. Ezt ingyen adják és a birtokbavétel egy pár millióba sem kerülne — természetes, hogy sokkal drágább lenne a birtokbavétel megtérülése. És nem több a feladat; mert hatvan millió csak a mozgósításra és két hétre való, azzal ugyan háborút folytatni nem lehet.

És éppen ez a körülmény vezette félre a közvéleményt. Miután mindenki tudta, hogy a háború megizeneve nincs, hogy azt 60 millióval jóformán még megkezdni sem lehet, hozzáfogtak a gyanitgatásokhoz és legközelebb volt Bosznia, belebotlott mindenki, hogy el legyen itélve a külügyi kormány követelése.

Pedig hát a dolog nem így van! Hatvan millió elég mozgósításra és felállításra, ez kell azért, hogy a német Kriegsschatz és az orosz, ellenőrzésnélküli, egy parancsszóra induló actióval szemben, a legközelebbi védelmi intézkedéseket a monarchia megtehesse, minden előleges tárgyalás nélkül. Ha ennek meg kelle történni, akkor aztán össze lehet hívni a delegációkat és törvényhozó testületeket a további intézkedésekre is; de már most hadikölcsönt csinálni annak a kormánynak, mely békés tanácskozásra hívja össze a hatalmakat és ezek közt azt is, mely ellen esetleg háborút folytatna, nem lehet. Sőt ezzel szemben még csak a casus belli eseteit sem határozhatja meg; mert mind a két intézkedéssel tökéletesen meg van húsítva az utolsó békés actió lehetősége. Az első intézkedéssel azért, mert hadikölcsön provocatív, nem békés; a második, mert ha mi egyszer azt mondjuk, hogy ezek és ezek az érdekek olyanok, melyekért készek vagyunk Oroszországgal háborúba elegyedni, akkor bizony azt mondja Európa, hogy ha úgy is, minden áron eligazítja,

minek törjük miatta mi a fejünket, kardunkat; sőt esetleg Németország, Olaszország mondana még egyebet is, nevezetesen azt, hogy hisz a támadó állást mi foglaljuk el a „békés”, „humanus” Oroszországgal szemben; tehát mi vagyunk a hibások.

Tehát mindenekelőtt a kongressuson kell átesnünk. Mert ha ez szépen magárává teszi érdekeinket, vagyis felszólítást intéz Oroszországhoz, hogy elvégezze dolgát, menjen haza, ne csináljon Bulgáriából orosz tartományt, Romániából, Szerbiából orosz vazallusokat; akkor érdekeink békés úton, vagy legalább Európa által, ez úton védeni megkísérletnek. Ha aztán Európa szavára Oroszország nem hajt, akkor lehet, hogy segítséggel, lehet, hogy anélkül, de mindenesetre mi vagyunk Európa executorai, s a jót érdekeink európaiak-ká vannak téve. Ha pedig Európa nem mind vagy éppen nem teszi azokat magáévá, akkor békés szándokunkról tanúságot téve, ott vagyunk a hol most, t. i. saját érdekeink önálló védelmére leszünk utalva, és hogy erre mindenesetre elvagyunk határozva, azt már most tudnia kell Európának, mert akkor hajlandóbb a békés együttes actióra.

Ez a feladat állott a delegációk előtt. Nem hiszem, hogy legyen magyar ember, ki azt mondja, hogy nem kell megszavazni Andrássynak a hitelt, meg kell őt buktatni és dekretálni már most a háborút; mert hisz bizonyára nem védene az új külügyér jobban érdekeinket és minthogy a változásban három tényező foly be; a mit az egyik elhatároz, az még nem parancs a másik kettőnek. És, hogy a legfőbbet a vitába be se vonjuk, láthatjuk az osztrák delegátó magatartásából, hogy az bizony nagyon nehezen szánja magát rá a hatvan milliónyi, eleinte békés czélból kiinduló követelés megszavazására is, tessék ezzel valami harcziás politikát folytatni, akkor, mikor más út a külügyi palotában és nem Andrássy. Mert azt meg kell adni, hogy Andrássynak nem csak az az érdeme, hogy eddig legalább nem áldozta fel érdekeinket, hogy magyar ember; hanem az is, hogy teljesen dominálja a helyzetet, a német gyűlölet is elhallgat előtte és a zsugori marok megnyílik szavára, propter certum quoniam!

Ezekből kitűnik a helyzet követelménye!

— A közalapok és alapítványok kezelésének megvizsgálására a Felsőhály által kineve-

zett országos bizottság jelentése az alapok és alapítványok kezelése tárgyában, már terjesztetett a Felsőhályhoz. A jelentés később a vallás- és közoktatási miniszter által nyilvánosságra fog hozatni.

— A vörös könyv, mely e czímet viseli homlokán: „Aktenstücke aus den Correspondenzen des kais. und kön. gemeinsamen Ministeriums des Aeussern über orientalische Angelegenheiten” megjelent. A terjedelmére nézve minden eddigi „vörös könyv”-nél nagyobb kötet 1083 okmányt tartalmaz az 1873. évi május 16-ától 1877 május 31-ig terjedő időszak keleti eseményeiről. Az 1-34. számú okmányok a banjalukai és törökgradskai eseményekre, — a 35-52. számúak a durazzo kultuszviszályokra — az 53-98. számúak a podgoricai mérszálásra, s az annak folytatásánál tárgyalásokra vonatkoznak, az okmányok többi része (99-1083. sz.) pedig a bosnyák s hercegovinai mozgalmak kitörésétől a török-orosz háború kezdetéig történt eseményeket öleli fel. Az okmánygyűjteményhez másfél száz lapra menő „függelék” van csatolva, mely legnagyobb részben a konstantinápolyi konferencia jegyzőkönyveit és azok mellékleteit tartalmazza.

A HÁBORÚ.

A kongressusra vonatkozólag ismét olyan hírek érkeznek, melyek némi kételyt ébresztenek annak létrejövételében. Például jelentik, hogy Oroszország azt követeli, miszerint az angol hajóhad vonassék el a Márvány-tengerről, mely esetben az orosz csapatok is vissza fognának vonulni Drinápolyba. Ezen muszka követelés teljesítése állítólag föltétele volna annak, hogy Oroszország képviseltesse magát a kongressuson.

Berlinből viszont azt jelentik, hogy Bismarck herceg csak kénytelen-kelletlen fogadja a kongressus tervét; egyáltalában nem örvend neki. Először, mert föltette el van foglalva s nagy megterhelésbe kerülne bossza, és nagy fontosságu tanácskozásonban részt venni. Aztán föltette nehéz földadata is lesz a kongressuson Bismarcknak. Ő közvetíteni fog az eltérő vélemények és érdekek között s így természetesen, hogy nem mindenkinek inye szerint való lesz az ő magatartása.

Oláhország és a muszka hatalom viszonyai egyre bonyolodnak. Bukarestből jelentik, hogy Károly fejedelem határozottan kinyilatkoztatta volna, miszerint sem Beszarábiát áll nem adja, sem cserébe a Dobruzsát el nem fogadja, sem pedig magára nem vállalja a felügyeletet (?) a Dunatorkolatok szabadsága fölött.

Iszonyu az, mi oda nyíllallik!...

Döbbenet által a szív ere fagy:

„Lányom, ez ifju gyilkosa vagy!”

Kétszeri mondást — mint lebűvölten —

Hallgat el, aztán így rebegi:

„Bárzi Benót én meg nem öltem,

Tanum az Eg, s minden seregi!

Hanem a tört én adtam neki.

„Birta szívem” már hű szerelemre,

Tudhatta, köztünk nem vala gát:

Unszola mégis szóval „igenre”,

Mert ha nem: ő kivégzi magát.

Enyelgve adám a tört: nosza hát!”

S vadul a sebből a tört kiragadja,

Szeme szokatlan lángot lövell,

Kacag és sir, s fenlígtatja

S vércse-visongással rohan el.

Vetni kezét rá senki se’ mer.

Odakinn lefut a nyílt utca során,

Táncolni, dalolni se’ szégyell;

Dala vig: „Egyszer volt egy leány,

Ki csak úgy játszott a legénygyel,

Mint macska szokott az egérrel!”

ARANY JÁNOS.

Az ödenweileri kastély.

Elbeszélés.

Írta: —

Sand György.

IV.

Éji eseregések.

(Folytatás.)

És az az ön hercegnője! A ki házi barátja által akart kocsiával magához vitetni! Megkímél attól, hogy visszautasítsam esteljét. És ön? ön meg tart valamit e hercegnőről? No

azt ugyan rosszul teszi, mert az egy gyalázatos asszony. Csináljon csak ön is egyszer fiascot művészetében, s majd meglátom mit mond róla. Különben én benne cseppet sem csalódtam. Láttam mindjárt az első napon, hogy embereit bizonyos mérték szerint mérti, és hogy bár kinek is biztos kiltással kell birni nagy emberre lenni, hogy hozzá bejuthasson.

Nem tudom, feletem Celionak, hogy megszokásból, vagy bosszúságból így cynikus ön, de annyi bizonyos, hogy az, és az nagy kár önben. Mirevalók azok a kemény kitételek? Én soha egy nőnek sem mondanám, ha mindjárt panasza adna is okot nekem vagy megsértene, hogy gyalázatos asszony.

És miután nekem erre éppen semmi jogom nincsen, s a hercegnőbe nem vagyok legkevésbé is szerelmes, kérem ön, beszéljen róla jelenlétében higgadtabb és udvariasabb kifejezésekkel, szívesen fogom ezt venni, és ön is többre becsülni, ha azt teszi.

Tudja mit Salentini, válaszolt élénken Celio, ön látom okos ember, és szépen tapogatózva, jól áthalad az életben, mint annyi mások. Én nem hiszem, hogy az ön részén lenne az igazság, legalább én egészen más rendszert követek. Én azt tartom, mindig őszintének kell lenni, hogy az ember erős legyen, és ön pedig minden áron erőmet gyarapítani kívánom. Ha ön nem szeretné a hercegnőnek, akkor nem akart azzá lenni, mert ön részéről azzá lettem volna, ha kedvem és izlésem úgy tartja. Tudom hogyan nyilatkozott ön, az első szépegő szó után, melyet irányában használtam (és pedig azt is csak szorokozás végett és kiváncsiságból tettem) Önnek egy csinos vázlatát szemlélttem, mely őt ábrázolá, s melyet díszes arany keretbe foglalva boudoir-jában függesztett fel. Ugy találtam, hogy a kép nagyon hűveleget van festve, s meg is mondtam neki, a nélkül, hogy észrevéném hogyan érttem, azt jegyeztem meg ugyanis, hogy szépségének és nemes és magasztos feltűntetését csak is egy szerelmes keze volt képes előállítani.

menia Oroszországtól levén, ez fenyegetheti az Euphrates völgyét és Syriát. Ez esetben lehetetlen Angliának Egyiptomot és a szuezi csatornát a khedivének, mint olyan állam vazallusának kezében hagyni, mely nem képes tovább valakik megvédelmezni. Armeniának orosz kézre jutása tehát kötelességévé teszi Angliának Egyiptom megszállását és hathatós megvédelmezését.”

E kérdésben az angol pártok közt meglehetősen egyértelműség uralkodik. Még Gladstone közlönye a „Daily News” is ajánlja Egyiptom elfoglalását.

Bismarck állítólag nem rég úgy nyilatkozott, hogy ő a congressuson ajánlani fogja Angliának Egyiptom elfoglalását, s majd ő gondoskodni fog arról, hogy Franciaország ne ellenkezhesék.

Táviratok.

Bécs, márcz. 9. A congressus tervét minden európai hatalmasság elfogadta. A congressuson az Andrássy gróf által fölvetendő valamennyi kérdés tárgyaltni fog.

Bécs, márcz. 9. Azon esetre, ha a jelenlegi differenciák Anglia és Oroszország közt hadi actióra vezetnének, a mi ha Oroszország folytonosan vonakodnék a Törökországgal történt megállapodások európai revisió és szentesítés alá terjesztetni, elkerülhetetlen volna — a „Pol. Corr.” egy londoni közleménye bizonyosnak vehető változást jelez Anglia külügyeinek vezetésében, mely talán még a congressus összehívása előtt beállhat. Derby lord utódjául Lyons lordot tekintik.

Bukarest, márcz. 9. Oláhország igényeire vonatkozólag hírlak a többek közt, hogy Oláhország a Dobruzsát, a Duna torkolatokban levő szigeteket, Viddint és 250 milliónyi hadi kárpótást követel. Minden versióval szemben a kormány arról biztosít, hogy el van határozva, a párisi szerződés megváltoztatása oláh területet sem megnagyobbítani, sem megkisebbiteni nem engedni. A Dunán Orsovától Turnu-Magurellig teljes folyamában van a hajózás. A törökök kiűrték az adakálie kis erdőt s Szerbián át vonultak vissza. Holbin ezredes a fejedelem megbízásából Romába ment, Humbert királynak az oláh csillag nagy keresztjét megvinni. („Pol. Corr.”)

Belgrád, márcz. 9. Szerbia területének növekedése 120 négyszög mérföldet tesz 250,000 lakossal. Ada-Kale erdő le fog fontatni, a drinai határt külön bizottság szabályozza. A szerb sa-

„Beszéljen halkabban kérem, felelt a hercegnő, titokteljes arccal. Elég nagy bajomba kerül, ez embert illő korlátok közt tartanom.

„Abban a perczen cseppet sem ajtón.

„Ah! istenem, szót nyugtalan hangon, talán éppen ön jön, s kér bebecsáztatást, jöjjön menjünk innét, nem akarok első fellépé előtt napon ellenséget szerezni önnek.

„Igen, igen, értem, válaszoltam gunyoros hangon, kegyed annyira szives irányomban, hogy boldogítani fogja őt, csak azért, hogy megismerjem gyűlöletét.

„A hercegnő ezt szerelmi nyilatkozatnak vette részéről, s visszatartva boudoirja küszöbén, így szólt hűvel:

„Mit beszél ön? Ha ön mitől sem tart részéről, ön mindenesetre tartok az unalomtól, melyet nekem okozna. De jól van! Hadd jöjjön, hadd boszankodjék; maradjon!

„Ez szép kis jelenet volt, nemde Salentini ur? De én nem maradtam.

„Meg akartam várni, hogyan viseli magát a szép hölgy első kísérletnek kiállása után, ilyen lesz-e ha bukom, ha sikert aratok? Ha akarja Salentini ur, hogy most együtt hozzá menjünk, mulatságos esetre számíthatunk, lesz min nevetünk, menjünk, nem bánja?”

„Nem megyek Celio; nem az asszonyok előtt akarom én kimutatni, hogy erős vagyok; különösen a kacérnők előtt éppen nem érdemli meg a fáradságot.

A boszankodás okozta gyomor inkább hízog nekik, mint a mennyire sérti őket. Az én boszám, ha már csakugyan boszút akarok állani, a legnagyobb lelki nyugalom lesz, melyet irányában jövőre mutathat fogok.

„Ah! menjen, ön jobb mint én. Hanem az is áll, hogy nem szenvedettoly bukást ma este miként ön, a mi esküszöm önnek, nagyon egészségtelen valami, és az idegeket borzasztóan felizgatja; hanem nekem ugy tetszik, ön igen jó csilapító szer számomra. E kifejezés ne sértse ön legkevésbé is. Oly szellem, mely nyugtatlag

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Tetemre hívás.*)

— A „Budapesti Szemle” márt. — aprilisi füzetéből. —

A radványi sötét erdőben

Halva találták Bárzi Benót.

Hosszu hegyes tör ifju szívében,

„Ime, bizonyásig isten előtt:

Gyilkos erőszak ölte meg őt!”

Kastélyába vitette föl atyja,

Ott letevék a hűs palotán;

Ki se’ terített, meg se’ mosztaja:

Vérben, a hogy volt, nap-nap után

Hever egyszerű ravatalán.

Állata őzteni négy alabárdost:

„Lélek ez ajtón se’ be, se’ ki!...”

„Hátha az anyja, szép huga már most

Jönne siratni?” — „Vissza! neki;

Jaj, ki parancsom, élve, szegi!”

Fojtva teremről rejti teremre

Halk zokogását asszonyi bú. —

Maga, pecséttel „hívja tetemre,”

Kit szemre vesz, élyként, sanda gyanú,

Legyen a seb vézése tanú.

*) A középkori istentételek egy neme, midőn a gyilkosság gyanújában levőket a meggyilkolt holtteste fölé állították, hogy az újra megerendő vér bűnös voltukat bizonyítsa. Istentételeknek hazánkban egyházi részről a káptalanok ügyeltek föl; világi részről a prístadus nevű tisztviselő járt el. Ezért van jelen a költeményben egy kanonok s az itt (minden további igény nélkül a név helyes voltára) pör-országban mondott prístad. Ha a ballada, czéljához képest, a tetemre hívás törvényes szokásain netalán túlmegy: költeményben ezt megbocsáthatónak vdi a szerző.

patok reuéletet kaptak Pirotot Vranját és Gí-lánt kiüríteni és Jeni-Bazárt megszállni. Knyazevácába belebuzott Euszták bolgár érsek visszavált Pirotha.

Lesjanin szerdán érkezik ide a béke instrumentummal. („Pol. Corr.“)

Az orosz-török békeegyezség.

A „Deutsche Ztg.“ egy pérai sürgönye szerint a békeegyezség hivatalos alakja a következő:

1. cikk. Montenegró határait írja körül. A 2. cikkben a porta elismari Montenegró függetlenségét s ugyanitt szabályoztatnak a fejedelemség viszonyait a portához. Ha jövőben összehittközések történnek, Ausztia-Magyarország és Oroszország közbejárásával lesznek kiegyenlítették. Montenegró megkapja Gaczkot. A délnyugati határt jövőre a Bajana fogja képezni; a hajózási viszonyok azon később szabályoztatnak.

3. cikk. A szerb fejedelemség a portától független államot fog képezni. A Kis-Zvornikot s a nisi területet kapja.

4. cikk. Az átengedett területész muzulmán lakosainak birtokviszonya három év alatt szabályozandó. A muzulmánok az átengedett területeken megmaradhatnak, birtokukat megtarthatják, vagy közvetítőik által kezelhetik s bérbe is adhatják.

5. cikk. Románia a portától független államalakul s elismertetik később meghatározandó arányban való jogosultsága a hadi kárpót-láshoz. Külön egyezmény létre jöttéig a Törökországban tartózkodó románok idegenek gyanánt tekintetnek s nem tartoznak a török bíróságok hatáskörébe.

6. cikk. Bolgárország adóköteles fejedelemség lesz keresztény kormányzat és nemzeti milicia alatt. Végleges határait egy vegyes orosz-török külön bizottság Rumélia kiürítése előtt szabja meg. Az új fejedelemség eddigéig megállapított határai a következők: Nyugatról a szerb fejedelemség régi és új határai, ettől fogva a Kara-Dagyon és Kara Drinán át a Gramad legyen Katloraig vont vonal, föl a Maglenicza és Vorder-összeefolyásig; onnét a Becsikguil tavon egyenest át, Brassa és Ortani mellett egész az Aegei tengerpartig, melyet Jenidzenél ér el. Azután a tengerpartig fut végig egész a Kabala és Dedeagacs közti rész közepéig, onnét északra, majd ismét északnyugati irányban két és fél órányi távolságra Hekimptabissig hatol s ott eléri a Feketetengert. Mangaliaig azután a tenger képezi a határt. Mangaliától Rassováig egyenesen megy a határ, s ott eléri a Dunnát, mely Radujevozc Grudjeig, a régi szerb-román határig, északfelől képezi a határt.

7. cikk. Az új fejedelemség népessége szabadon választja fejedelmét. Az, az európai hatalmak btleegyezségével, a porta által meg fog erősített. A bolgár nemzetgyűlést Tirnovába vagy Filippopolba hívják össze s ez a fejedelemség alkotmányát orosz felügyelet alatt, s egy török biztos jelenlétében ép úgy fogja megalakítani, a mint az a Dunafejedelemségekben 1830-ban történt. Az alkotmány a fejedelmegválasztása előtt állapítatik meg. Az új uralom meghonosítása két évi tartamra orosz biztosokra ruháztatik. Egy év múlva a nagyhatalmak biztosai, ha jónak látják, részt vesznek a felügyeletben.

hat reánk, igen gyakran olyan szellem, mely uralkodik is felettünk, és meg lehet, hogy a nyugalomban rejlik a legfőbb természeti erő.

— Az a teremti erő, válaszoltam. Az igazgatóság olyan, mint a zivatar, mely ront és pusztít.

— A mint akarja, felelt ő, mindennek megvan a maga ideje, és minden dolognak alkalmazása. Meglehet, két oly merőben különböző természet egyesülése, mint az anyám s az őné, állíthatná elő a tökéletes erőt. Ohajtok barátja lenni önnek; érzem, hogy szükségem van önre, mert tudja meg, hogy önöz vagyok a legnagyobb mértékben, sohasem kezdek addig valamibe, míg meg nem látom, mi hasznót huzhatok belőle, hanem csak a szellemi és erkölcsi dolgok keretében, kívánok ily hasznosulást lenni. Anyagi tekintetben csaknem ép oly pazarló vagyok én is, mint az öreg Boccaferri, a ki a legkitűnőbb ember volna, ha az emberi nem nem lenne a legnagyobb mulatós fajzat a világon. Látja ön, ennek a Boccaferriinek valóban igaza van, és helytelenül cselekedtem, hogy az előbb nem akartam szó nélkül tűrni szemtelenedéseit. Igazat mondott nekem.

Elvesztettem a játszmát, mert önmagam alatt állottam. Ebben tökéletesen egyetértettem vele; de azért sülyedtem tehetségesen alól, azért hiányzott bennem a lelkesülés, mert mindegyik hamis uton haladtam előre. Az egészséges éber tehetőség mindig kész lelkesülni. Az anyám beteg és koplalásnak kell, hogy alávessem. Ez azért megfogadom az ő tanácsát, és nem hallgatom arra, melyet az ön udvarias elnézése adott nekem. Nem fogok másodszori fellépést megkísérteni, míg jól meg nem leszek edzve rá. A maihoz hasonló rögtöni gyengésségek ellen biztosítva kell lennem, és ugyanazért művészetem elméletét az eddigőtől egészen különböző szempontból fogom fel.

(Folyt. köv.)

8. cikk. A török hadsereg eltávozik Bolgárországból. Az ottani várak a török kormány költségére leromboltatnak. A meddig az alakítandó nemzeti milicia e rendeltetésnek meg nem felelhet, két évnél azonban semmi esetre sem tovább, a fejedelemséget hat gyalog és két lovas hadosztály, melynek száma 50,000-nél nagyobb nem lehet, megszálva tartja a fejedelemséget s annak költségeire élelmezetik.

9. cikk. A portának járó évi adót a porta, Oroszország s a többi hatalmak közt köteendő egyezség szabályozza. (Ezután a vasutakra vonatkozó határozmányok következnek.)

10. cikk. A török hadsereg számára Bosnyákország és Hercegovina felé katonai ut nyit-tatik, a melyet egy külön bizottság fog szabályozni. Szintugy külön bizottság szabályozza a porta és távírdügy viszonyait is.

11. cikk. Azonos a 4. cikkel.

12. cikk. Miután a dunai várakizólva (?) vannak, e folyam mentén új várak építése tilos. A Dunán hadihajó nem fog járhatni. A parti államok csak vámügyi s rendőri szolgálat szempontjából tarthatnak rajt járműveket. — Az európai Dunabizottság jogai egész terjedelmükben fentartatnak.

13. cikk. A Szulina javítási és helyreállítási munkálatai a portát illetik. Legalább 50.000 frankot tartozik arra rá fordítani, s azért a Dunabizottság jövedelmeiből fog kárpótoltatni.

14. cikk. A porta megígéri Bosznia és Hercegovinába a konferencia határozatai szerinti reformok rögtöni meghonosítását. A netán szükséges módosítások Oroszország, Ausztia-Magyarország s a porta közt állítandók meg. Ezen tartományokban a hátrálások adók és illetékek elengedtetnek, az 1880. máciusáig befolyó jövedelmek pedig a menekült családok s a fölkelés áldozatainak kárpótlására fordítatnak.

15. cikk. Az 1868-iki szervező rendszabály Krétára nézve szorgalmas végrehajtást kell hogy találjon. A helyi viszonyoknak megfelelő analog szabályok kell, hogy kidolgoztassanak Theesszália s az európai Törökország többi részére is. Eziránt a részleteket külön bizottság fogja megállapítani, mely Oroszországot konzultálja, mielőtt az elhatározott rendelkezéseket végrehajtja.

16. cikk. Örményországban rendeli el a helyi szükségletéhez mért reformokat. A porta garantálják nyújt a kurdok és cserkeszek pusztításai és rablásai ellen. Oroszország és Törökország közt jövőre a Songhanli képezi a határt.

17. cikk. kölcsönös amnesztiát mond ki.

18. cikk. A porta Khotour városa birtokának vitás kérdésére nézve komoly figyelembe fogja venni a közvetítő bizottságai által kifejezett nézeteket. Végre fogja hajtani a török-persa határ megszabása iránt tervezett munkálatait.

19. cikk. A hadikárpótlat s a hadifoglyok eltartásának kérdését rendezi. Az összes hadikárpótlat 1410 millió rubelt tesz ki; ebből 110 millió a kár pótlására szolgál, melyet az orosz kereskedelem szvenvedt, 900,000 rubellel a délorzági kikötők kárpótoltatnak, 400,000 a kaukaszbeli károk pótlására szolgál, egy milliárd rubel fejében Oroszország átveszi Örményországot az ismert határok közt.

20. cikk. Az Oroszország és a porta közt még fennforgó vitás kérdések barátságos uton szabályoztatnak. Az illetékek kölcsönös foganatosítása iránt egyezmény helyeztetik kiltátásba.

21. cikk. A béke által érintett terület lakóinak megadja a szabad költözködés jogát.

22. cikk. Az Athos jogait s előjogait írja körül.

23. cikk. Ujra életbe lépteti az Oroszország és Törökország közt a háború előtt létezett egyezményeket s szerződéseket.

24. cikk. elrendeli a Dardanellák s a Bosphorus állandó kinyitását minden kereskedelmi hajó s elzárását minden hadi hajó számára.

25. cikk. Az orosz csapatok elvonulása Ruméliából s Kis-Ázsiából három hónap alatt foganatosítottatik. A visszatérés a Márvány- s a Feketetengeren, illetve Trapezunton át történik. Ennek megtörténteig a kérdéses kerületek orosz kormányzat alatt maradnak.

26. cikk. hiányzik a sürgönyből.

27. cikkben kötelezi magát a porta, hogy a netán kompromittált ottomán alattvalókkal szemben tartózkodik a szigor minden rendszabályától.

28. cikk. A hadi foglyokat az egyezmény ratifikációja után rögtön visszaadatnak. Eltartásukért a porta később meghatározandó összeget fizet, mely 18 részletben, 6 év alatt térítendő meg.

29. cikk. Ez egyezség ratifikációja, ha lehetséges, két hét alatt, Szentpétervárott történik.

A béke formális megállapítása a konferenciának van fentartva, de az előfeltételek Oroszországra s a portára nézve minden esetben kötelezők.

Andrássy gr. exposéja a külügyi helyzetről.

Bécs, márcz. 9. A magyar delegáció összalbizottságai d. u. 4 órakor összeültek. Jelen voltak Andrássy Gyula gr. közös külügyminister, Bylandt gróf hadügyminister, Or-czy báró és Dóczy osztálytanácsosok. Andrássy gróf a következő exposéval indokolta a rendkívüli hitelre vonatkozó előterjesztést:

„A mai nyilvános ülésben volt szerencsém a közös kormány nevében az országos bizottság elé javaslatot terjeszteni a hadügyministerium részére megszavazandó rendkívüli hitel tárgyában. Ily előterjesztés nélkül is természetesen találánám, ha önök uraim a külügyminisrtől azt kívánák, hogy ily komoly időben lehetőleg megvilágítsa a kormány álláspontját, midőn a kívánságot megelőzőm, korántsem szándékozom behatárul kérdéseknek útját vágni, vagy alkalmas módon történhet bővebb fejtegetések elől kitérni. A mit ez alkalommal elérni kívánok, az, hogy még mielőtt vita keletkez-nék, a bizottság tagjai a kormány álláspontja iránt általában tájékozva legyenek.

A politikai helyzetet ma két esemény szempontjából kell megítélni: az előzetes békefeltételek s a kiltátásban levő európai kongresszus szempontjából, mely utóbbi hivatva lesz a háború eredményeit véglegesen szabályozni. Azon indokokkal együtt, melyek a kormányt az említett előterjesztésre bírták, e két szempontot is szándékozom érinteni.

A békeelőzményeket illetőleg mindenképp ki kell emelnem, hogy a mi ezekről eddigéig tudva van, még nem bir hitelesség jellegével. Nem lehet szándékom e feltételek részleteit kimerítően fejtegetni. A mai körülmények közt a kongresszus közel egybeülése előtt ez eljárást nem tartanám időszerűnek. Ha meg vagyunk is győződve, hogy Ausztia-Magyarországnak érdekei ez idő szerint egyszersmind Európa érdekei is, még sem látszik célirányosnak, egy formális program fölliltatása által az európai tanácskozásnak elébe vágni.

Ezt annyival inkább is el kell kerülni, mint-hogy azon lehet esetben, hogy valamely kérdésben eleve is nézeteltérés mutatkozik, a congressus egybeülése még az utolsó perczben is megnehezítették. Ez okból ma csakis általánosságban mondok el nézeteimet azon előzetes békefeltételekről, melyek Oroszország és a porta közt létrejöttek.

Oly megállapodásoknál, melyek egy hadjárat alatt, még a hadműveletek folytatban jónak létre, természetes dolog, hogy a katonai érdekek a politikaiakat háttérbe szorítják s hogy néha a jövőndőre való tekintet a jelen szükségének feláldoztatik. A hadvezetők természetesen a maguk felelősségét teszik előtérbe s így a feltételek oly alakot öltenek, mely nem teszi azokat alkalmasokká mások által is elfogadhatni. Európai természetű vagy egyes államok által illető érdekek bajoson is lehetnek megóvva ily alkudozásoknál, melyeknél sem amaz érdekek, sem az illető államok képviselve nem voltak s hol csakis a győztes és a vesztés fél állottak egymással szemben. A győztesnek nem látszik érdekében, a vesztésnek nincs hatalmában a feltételek mértékét korlátozni.

Ez annyival inkább áll oly esetben, midőn a megállapodás nem véglegesnek tekintetik, hanem csak alapnak egy később létesítendő végleges egyezmény számára. Tekintetbe veendők e mellett a legkülönbözőbb forrásokból érkező távirati hírek ellenmondásai és tulzások. Nem csoda, hogy ily viszonyok mellett az összes kép csak nyugtalanító benyomást tehet.

Nem régen volt, hogy ugy tüntették föl Oroszországot, mint egy katonailag tehetetlen államot, — mely Törökországgal nem lévén képes megküzdeni, mint nagyhatalom nem bir tovább megállani.

Ma ismét ugy tüntetik fel a dolgot, hogy Oroszország agresszív szándékaival és fegyveres hatalmával egész Európát fenyegeti egyszerre. A táviratok korát éljük, az ítélet némi idegességgel rövid távirati jelentésekre alapittatik és így a közvélemény mindig végletebben mozog. Az én felfogásom szerint az általános helyzet a kongresszus valószínűleg kevésbé nyugtalanító színben fog feltűnni. Oroszország ismételtén kijelentette, hogy nem önző szándékkal, hanem a keresztények sorsának javítása céljából nyul fegyverhez.

E cél, valamint a hadjárat katonai sikere többé nem kérdés tárgya. Minden, a mit kívánhatunk, a mit kívánunk kell, az, hogy az eredmények akképp korlátoztassanak, hogy sem magunk, sem Európa érdekei károsítást ne szenvedjenek, Európa joga pedig és legfőbb érdeke abban rejlik, hogy a mi a háborúból következik, béke leszen, nem pedig oly állapot, mely új boyndalmak magvát hordja méhében, hogy az eredmény a keleti kérdés lehetőleg kielégítő megoldása legyen, nem pedig az európai hatalmi viszonyok megmésztása.

A hadviselés tényleges eredményeit e szemponttal összeegyeztetni, ezt tartom az európai kongresszus feladatának. E cél elérése nem csak Európának, hanem Oroszországnak is érdekében fekszik. Ez annyival világosabb, minél jobban fontoljuk meg azon feladat nehézségeit, melyre Oroszország vállalkozott. Vannak feladatok, melyek a legnagyobb erőt is meghaladják. Ilyennek tekintem lebontani egy megingaszt épület felét, a nélkül, hogy az egész is veszélyeztetve ne legyen. A kohóban megolvastják az érczet, hogy a mintába lehessen önteni.

En Keleten most még csak a forró érczet látom, de még korántsem látom a mintát, melynek megfelelő alakot nyerhetne. Ha ma föltűnök, hogy az a miiben az orosz főhadiszállás és a porta előzetesen megállapodtak, a tervezett formában életbelépne, akkor csak azt tudnák, hogy milyen lenne Törökországnak egyik fele, de korántsem

nyernénk fogalmat arról, mikép fogna annak másik fele alakulni. Egy sereg kérdés támad, melyből csak néhányat említek. Mily mértékben redukálható Törökország, kiltással arra, hogy tartósan birjon fennállni? Ha a törökországi keresztények egy részének sorsa ujalakítások folytán megjavul, miként lehet a többi keresztény népek sorsának hasonló javaslatát biztosítani? miben keresendők ezeknél a reformok valóításának garanciái? E kérdéseket nem lehet megkerülni.

Azon állam, mely először fogott e munkába, nem nagyon irigylendő és nem nagyon hálás földadatra vállalkozott. A nehézségek oly oriasiak, hogy egész Európa együtt is csak teljes egyetértés mellett képes azokat megoldani. Hogy egyes hatalom a többiek megegyezése nélkül vagy annak ellenére képes legyen azokkal megküzdeni, részemről nem tartom lehetőnek.

Azon államnak, mely e kérdéseket saját kénye szerint akarja szabályozni, e cél valóítására a többi Európa ellen irányzott koalícióra kellene számíthatni. Ilyen pedig nem létezik. Ily körülmények között véglegesen létrehozott új állapotról, magunkban befejezett tényekről vagy arról, hogy „késő volna“, Európa befolyását érvényesíteni, nézetem szerint csak az szólhat, ki a keleti viszonyok természetét gyakorlatilag nem bírja áttekinteni.

A fonfórk kérdések összege békésen csakis egész Európával egyetemben oldható meg. Oroszország a szerződő hatalmak ebbeli jogát nem vonta kérdésbe s a fölött különös érdeke az, hogy vért és vagyon, ne áldozott legyen oly dolgokért, melyek a maradásóság biztosítékait nem bírák, s melyeket Európa nem volna képes elismerni. Mindezen okoknál fogva reményünk lehet, hogy a hatalmak tanácskozásai európai megegyezésre fognak vezetni.

E reményben néz a kormány az európai kongresszusnak elébe. Mint eddig, ugy ezutal is feledatának tekintti a béke fentartását; ép oly feladatának tartja azonban az osztrák-magyar és az általános európai érdekek határozott megóvását. Másrészt egy annyira érdekelt állam kormánya e reményre egyedül nem állapíthatja minden számítását. Híven kezdetlől fogva követett politikájához a kormány a béke végleges megalakítására nézve vette igénybe a monarchia jogainak érvényesítését: e politikának megfelelőleg a kormány eddigéig nem folyamodott a monarchia népeinek áldozatkészségéhez.

Azt, mi több oldalról mint szemrehányás említtetik a kormány ellen, hogy ily későn lép föl ebbeli igényével, azt érdemül kénytelen tekinteni. A békekötés pillanatára tartották fenn a monarchia befolyásának érvényesítést. E pillanatra kellett tehát fentartani a monarchia összes erejét. E pillanat előkezett s a kormány annál kevésbé haboz a bizottságnak a kellő előterjesztést megtenni, minthogy jó lélekkel mondhatja, hogy a monarchia pénzbeli és gazdasági erejét eddig felelősségének legszélső határáig terjedő mértékben kímélte.

A kormány midőn ma az országos bizottságok elé lép, érzi azon kötelességét, hogy a monarchia érdekeit minden meglepetéstől biztosítsa s hogy oly perczben, midőn az érdekelt államok mindegyike fegyverben áll, ne legyen kénytelen politikai érveinek súlyában keresni egyetlen támasztát. Az osztrák magyar érdekek egyáltalán a kormány sem más hatalomra nem bízhatja, sem más állam akaratától függővé nem teheti.

Az országos bizottság bizonyára osztozik a kormány azon meggyőződésében, hogy azon perczben, midőn közvetlen határainkon az összes viszonyok átalakuláson mennek keresztül, lehetetlen, hogy a monarchia meglepetések ellen kevésbé legyen elkészülve, mint a legkisebb szomszéd ország.

Ma sem mozgósítás az, mit a kormány kíván, hanem annak lehetősége, hogy a mit szükség követelni, azt idővesztés nélkül lehessen foganatosítani. Nem jelent ez ellenséges szándékok bármely hatalom ellen, sem, tüntetést; egyszerűen elővigyázati rendszabály az a viszonyok által követelt szükséges előfeltétele annak, hogy a monarchia önrendelkezési joga minden körülmény között biztosítható legyen.

Tényleges illusztrációja ez a kormány ismételve kitűzött feladatának: hogy a monarchia az európai jogokat Európával egyesítlen, saját érdekét pedig saját erejével fogja megvédeni. Nem bizalmi szavazat az, mit ezzel kérek, nem oly hitel, mely a jelen minisztereknek szól, hanem olyan, melyet kénytelenek a delegációk bármely kormánynak megszavazni, melytől azt várják, hogy a jelen körülmények között a monarchia érdekeinek megóvásáért a kezességet elvállalhassa.

Elhatározottat ezután, hogy az albizottság holnap egy órakor tárgyalni fogja a rendkívüli hitelt. Andrássy gr. távozta után Széchen gr. inditványozta, hogy vezetessék jegyzőkönyv a bizottsági tárgyalásokról. Hosszabb vita után, melyben kiemeltetett, hogy hiszen ugyis vezetettik jegyzőkönyv, Széchen visszavonta inditványát.

Rendkívüli hitel.

Bécs, márcz. 9. A delegációk elé terjesztett rendkívüli hitelről szóló törvényjavaslat a következőket mondja:

A jelen helyzetben nincs kizárva annak lehetősége, hogy a közös kormány, a monarchia érdekei megóvásására, kényszerítve lesz rendkívüli eszközökhöz folyamodni. Ebben az esetben a közös kormánynak oly helyzetben kell lenni, hogy a rögtön fölmerülő kiadásokat fedezhesse, azért kéri,

hogy az erre szolgáló és 60 millióra rugó kiadásokat megtehesse. Ez összeg nem fog szolgálni a hadsereg fölszerelésének kiegészítésére, hanem megszerezni vele az eszközöket, hogy a maga felelősségére idejekorán olyan intézkedéseket teheszen, a melyek a hadsereg által nyújtott előny gyors értékesítése mellett, egyedül alkalmasak a a monarchiát minden veszélytől és meglepetéstől biztosítani.

Határozza el tehát a delegatio: „Hogy a közös kormány felhatalmaztatik, a monarchia két államának kormányaival egyetértőleg az elodáthatatlan és sürgős szükségben támadó rendkívüli hadi szükségletekre 60 millió forintig terjedő költséget fedezni. Ezen összeg fedezéséről alkotmányos uton kell gondoskodni.

A magyar delegáció ülésén a főntebbi előterjesztés benyújtatván, Szilágyi Dezső inditványozza, hogy az előterjesztés az egyesült albizottságokhoz utasítassék, mivel a nélkül sem lehetséges a kérdést nyilvános ülésben minden oldalról megvitatni.

Apponyi Albert gr. pártolja Szilágyi inditványát, csak azt szeretné, hogy a külügyminister nyilvános ülésben is legyen nyilatkozatot, hogy így ne csak a delegatusok, hanem azok is megnyugtattassanak, a kik őket felküldték.

A delegáció Szilágyi inditványa értelmében mondja ki a határozatot.

Bánhidy Béla b. a következőket kéri a közös külügyminisrtől:

1. Van-e a kormánynak hivatalos tudomása az orosz-török békefeltételekről?
2. Ha igen, melyek ezek?
Andrássy gr. külügyminister kijelenté, hogy ez iránt az albizottságok ülésén kimerítőleg fog nyilatkozni, de már most kijelenti, hogy a békefeltételekről hivatalos tudomás egyáltalában nem létezik.

Széchen Antal gróf inditványozza, hogy a bizalmas tanácsokról is vezetessék jegyzőkönyv, hogy azoknak ferde felfogását hitelesen meg lehessen cizfolni.

Az elnök kijelenti, hogy az inditvány az albizottsághoz tartozik.

Miután még az elnök tudatá, hogy az albizottságok közös tanácskozása délután 4 órakor lesz, az ülés 12 órakor bezáratott.

Ferencz Károly cs. és kir. főhg.

Magyarország királyának gyásza van: atyja, Ferencz Károly cs. és kir. főherceg, az aranygyapjas rend vitéze, Sz. István-rend nagy keresztese, az orosz császári sz. Andrá és sz. Newsky Sándor-rend, a fehér sas- és sz. Anna-rend, a porosz kir. fekete és vörös sas-rend a francia sz. Lélek-rend, a bajor kir. sz. Hubert-rend I. oszt. vitéze stb. e hó 8-án d. u. 1 órakor pár napi szvenvedés után meghalt.

Egy perczig tudvalevőleg 6 volt Ausztia császára, midőn tudniillik 1848. decz. 2-án V. Ferdinánd trónlemondása után az örökösödési törvény szerint ő következett volna a Habsburgok trónjára: de ő jogáról önkényesen lemondván, első szülött fia I. Ferencz József következett utána az osztrák s majd 1867-ben a magyar trónra is.

Ferencz Károly József II. Ferencz császár hét gyermeke közül (Mária Lujza, Nápolen neje s V. Ferdinánd voltak a legidősebbek) a legifjabb volt. 1802-ben decz. 7-én született. 1824. nov. 4-én, tehát már 23 éves kárában nőül vette Miksa bajor király leányát, Zsófia Friederika Dorotyt, ki 1872. máj. 28-án halt el s e házasságból négy fia született: Ferencz József Károly, a jelenlegi király, Miksa Nándor József és 1867-ben szerencsétlen véget ért mexikói császár, Károly Lajos József Mária s végül Lajos József Antal Victor. Többi gyermekei még korán elhaltak.

A boldogult egész életén át távol tartotta magát a politikától s a történelem a fennebb említett tényen kívül alig fogja az ő emléket megőrizni: de annál melegebb rokonszenvvel s fájdalommal veszik halálának híré a bécsiek s különösen Budapest város szegényei. Jótékonyág volt az ő élete, ez foglaltat napjainak legnagyobb részét. Kora reggel személyesen vette át a kórvényeket s egyetlen sem volt azok között, ki vigasztalanul távozott volna el. Jótékonyágát titokban gyakorolta, soha sem említették az a hirlapok, de az egész város beszélt fölé.

De nem csak jótékonyágáról volt híres. Kedélyessége és emberszeretete is széles körben volt ismeretes. Egész sereg adoma maradt fenn róla, mikép kalauzolta maga ismeretlenül az idegeneket a schönbrunni kastélyban, kik még „borral“t is adott neki; hogyken szolította meg a parkban a siránkozó gyermekeket s igyekezett bajukon segíteni stb. Az udvari színházban s nyabban a Wiener Stadttheaterben törzsvendég volt a városban gyakran tett sétakocsizásokat. Föltűnő volt, hogy az egyszerűséget kedvő öreg ur ilyenkor mindig hat lovas hintóban jelent meg. De ezen lázszólógos pompaszeregete is gyöngédséggel lármázott. Az udvarnál ugyanis rendszeren 10—12 fülhajtar van alkalmazva s ezek átlag igen csekély fizetést kapnak, melyet a tényleges funkciójuk után járó összegekkel egészítik ki. Ferencz Károly e kocsizások által a szegény embe-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Tanács és segély azok számára,

a kik szemgyengeségben szenvednek, s főleg megerőltetett tanulás és fárasztó munka által szemüket elrontották.

Igy korom óta meg volt nekem is az a rossz szokásom, hogy az éj csendét választám tudományos munkára. Ez, valamint sok fáradságos optikai és finom matematikai munkát által szemem annyira meggyengült, hogy annyira inkább féltem teljes megvakulástól, mert folytonos gyuladást hajlam állt be, a mely a leghevesebb orvosi kezelésével is da- ezolt. E szomorú körülmények közt sikerült egy szert találnom, a melyt már 40 év óta a leg- jobb sikerrel használok. Nem csak azon tartós gyuladást szüntette tökéletesen, s eg, hanem visz- szaadta szememnek is teljes erejét és élességét, úgy hogy most 75 éves koromban szemével né- kil olvasom a legapróbb írást is, s mint fiatal koromban a legjobb látásnak örvelek. Ugyan- kedvező sikert tapasztaltam másoknál is, a kik közt többen voltak, a kik a legelőbb pápaszem segélyével sem voltak képesek hivatásukat teljesíteni. Ezen szer kitartó használata után eldönték a szemüveget s szemek azelőtti élességét visszanyerték. E **mosdó szer** egy illatos szesz, a mely- nek alkatrészeit az anizsonvénny képezi. Nem tartalmaz sem drasztikumokat, sem fém vagy más veszélyes részeket s Erdélyben valódi minőségben **TEUTSCH J. B.-nél Segesvárt** kapható. Nagy üveget 2 ft. 40 kron, a kisebbet 1 ft. 80 kron o. ert. Használati utasítással. Azí- tantcsalom tehát a szenvedőknek, hogy hozzassék meg e szeszt, mert egy üveg soká elég haszná- latra, s csak csekély adag folyóvízzel vegyítve kis fehér folyadékot ad, a melylyel reggel és este, valamint fárasztó munka után kell a **szem környékét megmosni**. A siker igen jó- tékony és tüde e egyuttal az arczbőr frissességét is emeli. Öröml fogok, ha általa főleg azokon lesz segítve, a kik egyvedelen munkásság mellett az igazság világának fölfeledésben, szemök vi- lágát veszítve el. E szer használata folytán a fiataloknál annyira divatosá vált elferdítő szem- üveg hordásának is elejét vehetni, a mely a legfőbb esetben inkább rongálja mint erősíti a szemet. A szemüveg csak a szem hibás szervezeten segíthet, de egészséges, vagy elgyengült szemek soha sem erősíthet, vagy gyógyíthat meg. (289) (16-7)

A híres dr. Romershausen-féle szem-lól mindig készen kapható és pedig: Egy kis üveggel 1 ft. 80 kr., egy nagy üveggel 2 ft. 40 kr. o. é. **TEUTSCH J. B.** raktárában Segesvárt.

Elárutók nagyobb megrendeléseknél megfelelő árleengedést kapnak.

JANKI MIHÁLY divat-szövet üzletében

(Kolozsvárt, híduteza 9 szám.)

UJONNAN ÉRKEZETT! rendkívüli olcsó árak.

Különböző ruha szövetek 25 krtól; nagymennyiségű kész- letben levő **női ruhák** szövetből és cretonból 3 ft 50-től; **reggeli ruhák** (Schlafrockok) 2 ft 80-tól; nagy választékú **női felöltők**; legjobb mosó **cretonok**, **oxfordok**, **battisz- tok** 20 krtól; valódi F. Richten-féle **rumburgi vásznak**, **oreász**, **bécsi házi**, különböző pamut **gyolcsok**, **chiffo- nok** 10 krtól, **asztalneműek**, **törölközők**, **butor cana- vászak**, **cradlik**, **bamuka futó szőnyegek** 27 krtól; **paplanok** legjobb pamutalt töltve selyem, szőr- és creton bor- itékkal 3 ft 50 krtól; **pokróczok** 1 ft 60 krtól; nagyvá- lasztékban női, férfi és gyermek különböző **harisnyák** 15-krtól; **ágy- és asztalterítékek** (Garnitúra) 8 ftől; női és férfi **ingek** 80 krtól; **lábravalók**, **ingallérok**, **manohettek**, selyem szőr és Cöpper eső- és **napernyők** 90 krtól; női és gyermek különböző **lábbelik**; valódi prágai **kesztyűk**; női és férfi **nyakkendők** 20 krtól; fehér és színes **lenzsebkend- dők**, külföldi készítmény 9 krtól; különböző **béllés cikkek**, **rövidárak** és számtalan elé nem sorolt árú

feltűnő jutányos árban.

Továbbá ajánlok fekete és színes különböző **selyem szö- veteket**, **gyapju kelméket**, **peruvieneket**, és **doszki- nokat** rendkívüli leszállított

gyári áron alól.

Záradékol gyász esetekre ajánlok nagy választékban levő **fekete női kész ruhákat**, (80 (4-25) Vidéki megrendelések pontosan eszközöltnék

tisztelettel:

Janki Mihály,

ez előtt

Joanovics György,

EISENHÄLTIGER CHINA-SYRUP VON GRIMAULT & Co APOTHEKER, PARIS

VASTARTALMU CHINA-SZÖRP

Grimault és társa párisi gyógyszerészektol.

A China-héj egyike a legkitűnőbb erősítő-szereknek, a minőkkel az orvosi kinestar rendelkezik. Hatályos elvei itt a vassal legelőbb alakban egyesítve, e szert tehát győge- nőt és gyermekek is könnyen megemésztik. Különösen eredményösen alkalmazták a **sáp- kór**, **vérszegénység** s a **havi tisztulás**, **rendetlenség** eseteiben. Üdítő étes személyeknek, a kik ismét erőre óhajtanak vergődni, legelőbb ajánlható e szer.

Főraktár **Bécsben**: Nagyban szállításra Raabe Brunónál, Biekerstrasse 1; Róder Fülöp-nél, Wienstrasse 15.— Főraktár Magyarországra nézve **Török József** gyógyszerésznél Budapesten.— **Kolozsvárt**: **Wolff J.** és **Dr. Hintz G.** győg- szerész uraknál.

(61)

MATTONI

(4-9)

BUDAI KIRÁLY-KESERÜVIZÉT

a bel- és külföld első gyógyászati tekintélyei **rögzött dugulás** és minden abból eredő bo- totság ellen, **minden rossz utóhatás nélkül** még húmasosb használatnál is, a legm- legegben ajánlják.

MATTONI és WILLE, os. kir. osztr. udvari szállító, az egyesített 6 budai király-keserűforrás tulajdonosa: u. m.

Deák-forrás,
Henrik-forrás,
Széchenyi-forrás,

Hunyady Mátyás-forrás,
Hildegárd-forrás,
István-forrás,

Használati utasítás és leírás ingyen.

Budapestben, Dorotheayutca 6 sz.

RAKTÁR Kolozsvárt: Bissini Sándor, Hutless Károly, Veisz József, Csiki testvérek, Csiki Imre, Somlyay László, D. Deák és társai uraknál.

Frank Péter József

mémik Nagy-Szebenben,

(5-10)

ingosításokra és arányosításokra, vize- zelésre és vélecsapolásokra, vízszabá- lyozásokra és parafad-építések, st- és hidépítések, mindenemű malom és gát- építések, és általánosan, művészi- latokra és becselésre, gazdasági építé- sek és iskolák építésére, fa-szállításra szolgáló hengerrádják és sótranykóttól- ló építések. *Cejeit és műhelyszerevények kö- vetése.*

LUHI „MARGIT” FORRÁS

legtisztább szikéleges ásványvíz.

Hazánk ezen vegyi összetételénél fogva nevezetes gyógyvizét,

a légzési, emésztési- és húgyszervek

idült hurutos bántalmainál,

torok, gége, légeső- és hörgbetegségekben

kiváló sikerrel használják:

Dr. Korányi Frigyes, **dr. Kovács Sebestény Endre**, **dr. Gebhart Lajos**, **dr. Navratil Imre**, **dr. Poór Imre**, **dr. Kétyl Károly**, **dr. Barbás József** egyetemi tanár és köz- kórházi főorvos urak. (77) (3-6)

Ezen tekintélyek nyilatkozatai szerint, a „Margit” forrás nem csak méltó versenytársa, a **Seltersi**, **Gleichenbergi**, **Giesshübl**, **Emsi**, **Vichyi**, **Radeini**, s hason összetételű vizeknek, hanem gyógyhatásban azokat több tekintetben felül is múlja. A „Margit” for- rás gyógyhatását igazoló orvosi bizonylatok kívánatra, bár kinek kész- séggel megküldetnek.

Székföldési fő-telep:

Dr. KARLOVSZKY utódnál. Luhi forrás, Munkács mellett.

Épen most jelent meg s kapható **Stein János** könyvkereskedésében:

A felvidék.

Politikai tanulmány.

Irta GRÜNWALD BÉLA.

Ára 1 frt.

Gazdasági trágayaisme vagy is a trágayázás alapelvei.

A magyar gazdaközönség számára.

Irta dr. Nyáry Ferencz. Ára 50 kr.

A gazda, kertész és erdész leghasznosabb barátai az állatok között.

Írták

SPORZON PÁL és **ÉBNER SÁNDOR**,
gazd. akad. tanár. gazdatiszt.

Ára 50 kr.

A párbaj szabályai,

melyeket gyakorlatból merítve összeszedett **Chappon Lajos**. Magyar és német nyelven együtt. Ára 1 ft 50 kr.

Theoretisch — praktische Anleitung zur FECHT-KUNST,

von Louis Chappon. Mit 80 lithografirten Tafeln. Ára 2 frt.

A kereszténység első százada Magyarországon.

Irta Horváth Mihály. Csinosan füzve 4 frt.

A gyámsági és gondnoksági ügyek kézikönyve.

Tekintettel az elmélet és gyakorlat igényeire

85 irománypéldával.

Irta Knorr Alajos. Ára 3 frt.

Alkotmány vagy absolutismus?

Irta Egy a sok közül. Ára 30 kr.

Az önkormányzat és pénzügye.

Hegedüs Sándortól. Ára 1 frt 50 kr.

Darwin és a nyelvtudomány.

Irta Schleicher Ágost.

Fordította Edelspacher Antal. Ára 50 kr.

A nyelvtudomány eredményei.

Irta Müller Miksa.

Szerző jóváhagyásával fordította Edelspecher Antal. Ára 50 kr.

A nyelvészet és a természettudományok.

Irta Schleicher Ágost.

Fordította Edelspacher Antal. Ára 30 kr.

Zur Frage der Siebenbürger Sachsen.

Flugblatt des Deutschen Vereins in Wien.

Ára 39 kr.

Az 1877-dik

évi törvények gyűjteménye.

Nyolozadréti hivatalos kiadás.

Egész vászonkötésben. Ára 1 frt 60 kr.

Zsebkiadás egész vászonkötésben. Ára 1 frt 60 kr.

Oroszország keleti törekvései.

Történelmi vázlat.

Irta Kállay Béni. Csinosan füzve 1 frt 20 kr.

Servét Mihály jellemrajza.

Irta Tollin Henrik.

Fordította, előszóval ellátta s jegyzetekkel kísérte Simén Domokos. Ára 50 kr.

A gyámsági és gondnoksági ügyek azoknak kezelése és azok körüli eljárás irománypéldákkal.

Az 1877-dik évi 20-dik törvényezikk szerint, egészen ujonnan átdolgozott negyedik kiadás.

Gyámhatóságok, bíróságok, ügyvédek, tisztviselők, községi jegyzők, községi köz- és magánygámok és gondnokok számára.

Irta Kassay Adolf. Ára 1 frt 20 kr.

Handbuch der alten Geographie,

aus den Quellen bearbeitet von Albert Forbiger.

Zweite ausgabe.

I. Band. Historische Einleitung, mathematische und physische geographie.
II. Band. Asia und Africa.
III. Band. Europa.

A három kötetnek ára 48 frt 75 kr.

Magánjogi kodificácionk, hajdan és most.

Irta dr. Herczegh Mihály. Ára 50 kr.

Das Jahr 1877.

Inhalt: Politische, ausgewählte Biographien. Vor hundert Jahren.

Todtenliste des Jahres 1877.

A névtelen vár.

Regény három kötetben.

Irta JÓKAI MÖR.

Ára 5 frt.

Die Gartenlaube 1878.

Illustrirtes Familienblatt.

Ez általánosan ismert jeles szépirodalmi képes folyóiratnak első füzete

1878-ra megjelent. Ára 32 kr.

Előfizetési ára egész évre 4 frt 50 kr.

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt.

Zeneművek zongorára 1, 2, 4, 8, 16 kézre és 1, 2, 3, 4, 8 zongorára.

Beethoven.	Mozart.	Bach.	Haydn.	Schubert.	Schumann.	Liszt.	Meyerbeer.	Mendelssohn.	Rossini.	Auber.	Bellini.	Donizetti.	Weber.	Czerny.	Köhler.	Ascher.	Beyer.	Cramer.	Ketterer.	Leybach.	Smith.	Voss.	Willners.	Arányi.	Reményi.	Székel.	Ertel.	Herz.	Alard.	Bériot.	Kreutzer.	Rode.	Vieuxtemps.	Vioti.	Saragato.	Jansa.	Schulhoff.	Saint-Saëns.	Verdi.	Wagner.	Strauss.	Eubenstein.	Tausig.	Jungmann.	Oberlini.	Gonod.	Mihalvi.	Offenbach.	Lecocq. sat. sat.
------------	---------	-------	--------	-----------	-----------	--------	------------	--------------	----------	--------	----------	------------	--------	---------	---------	---------	--------	---------	-----------	----------	--------	-------	-----------	---------	----------	---------	--------	-------	--------	---------	-----------	-------	-------------	--------	-----------	--------	------------	--------------	--------	---------	----------	-------------	---------	-----------	-----------	--------	----------	------------	-------------------

STEIN JÁNOS

ZENEMŰKERESKEDÉSÉBEN KOLOZSVÁRT

minden bárhol megjelent és bárki által hirdetett **zenemű eredeti bolti áron** kapható, vagy, ha esetleg raktáron nem volna, minden ártelemezés nélkül gyorsan megszerezhető.

A kül- és belföld első zeneműkiadóval élénk összeköttetésben állván, a legelőbb zeneszerzők művei a legújtanosabb kiadásokban, úgy zongorára, mint mindenféle vonó- és lúv hangszerekre, mindig raktáron tartatnak.

Különösen a **magyar és román, úgy a külföldi salon-zene** eddig megjelent termékeit a legnagyobb és leggon- dosabb választékban vannak raktáron, úgy, hogy e részben zenemű- raktárom teljes és minden igénynek megfelelő.

Bátor vagyok ez általommal figyelemztetni a vidéki t. cz. ze- nebarátokat és zeneőröket, hogy mindig szívesen kül- dök jeles és új zeneműveket megtekintés, vagy kivá- lasztás végett bérmentesen, s felkérem, hogy ebbeli kívánsá- gukat és hogy milyennemű zenedarabokat óhajtanak, velem akár le- vélben, akár egy levelező lapon tudatni szíveskedjenek.

Az „**Edition Peters**” című rendkívül olcsó és jeles zenemű-kiadások mindig készletben vannak.

Zeneműjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Gazdagon felszerelt hangjegy-raktáromat, kiváltképen pedig a különféle hangszerekre való **lekolákat, gyáskorlatokat és egy- általában az instruoctív zenét** szabadjár a t. zenetanár urak szíves figyelmébe ajánlanom.

Magyar zene és ének legteljesebb raktára.

Román zene és ének legteljesebb raktára.

Minden eddig megjelent esáradások.